

Almere: ‘Wij hebben last van de wet van de stimulerende achterstand’

Welke Nederlandse plaats moet Culturele Hoofdstad 2018 worden? Vijf mc’s - uit zowel officiële als officieuze kandidaat-steden - promootten dinsdagavond 11 december hun stad. Tijdens de laatste aflevering van cultuurdebattenserie TRACK030 geen praatjes van beleidsmakers, of kunstenaarsjargon, maar een heuse *rap battle*: welke *town is dope shit* en verdient daarom het predicaat en de aandacht van ‘Culturele Hoofdstad 2018’? TRACK 030 is een samenwerkingsverband tussen TUMULT, HKU, Centraal Museum, Growing up in public en SJU. Zie: www.track030.nl

Te gast: mc Meester T. uit Utrecht, mc JeromeXL uit Almere, mc Jimmy uit Den Haag, De Kleine Wijzer (a.k.a. Jan Smeets) uit Maastricht en mc Macro uit Eindhoven.

Muziek wordt verzorgd door: Dj Skidz.

Gastheren: Paul Feld (*Growing up in Public*) en Ruben van Gogh (dichter).

Ook aanwezig: Peter de Haan, Intendant *Vrede van Utrecht*; Ym de Roos, Projectgroep *Almere 2018* en wethouder Cees van Eijk.

Verslag: Joëlle Poortvliet

Met de mededeling dat Nederland in 2018 een culturele hoofdstad mag leveren, is een grote worst boven het land gehangen, stelt Paul Feld. De grote vraag luidt nu: wie hapt? Op dit moment zouden zo’n vijf a zes steden bezig zijn zich voor te bereiden. Ze doen analyses van concurrerende steden, proberen elkaars sterke en zwakke punten te definiëren en kijken naar het verleden. Hoe hebben steden toen de competitie gewonnen en wat was hun programma, hun *unique selling point*?

Dat is niet het plan voor vanavond. In de debatzaal aan het Domplein wordt gepoogd een reëler beeld te schetsen. Feld: “We bekijken de zaak vanaf het straatniveau: geen marketingpraatje, maar de rauwe werkelijkheid.”

Er is bewust gekozen voor één ‘beroepsgroep’. Ruben van Gogh: “We hadden natuurlijk uit de verschillende steden verschillende disciplines kunnen nemen. Een ballerina naast een schilder bijvoorbeeld. Maar nee, we blijven bij dezelfde post en hebben een feestvolkje uitgenodigd: rappers en mc’s!”

De vijf genodigden gaan letterlijk de strijd aan met elkaar (Van Gogh: ‘De battle straks is niet beslissend voor welke stad het wordt, maar geeft zeker een indicatie.’), maar niet voor ze hun zegje hebben mogen doen zonder beat, of rijm.

Onder de noemer Brabantstad doen Eindhoven, Tilburg en Breda een gooi naar ‘de titel’ Culturele Hoofdstad. Paul Feld prikkelt Mc Macro uit Eindhoven. “Vertel eens, waarom moet die provinciestad het worden? Mc Macro: “Eindhoven bruist, het is één grote gloeilamp.” Ook Jimmy mag kort uitleggen wat Den Haag zo bijzonder maakt. „Den Haag is gewoon de beste, weet je. Er gebeurt heel veel. Alleen houden we alles binnen de stad.”

De Kleine wijze uit Maastricht: “Tik, tik. Ik zeg Maastricht is een bom die afgaat. Centraal in Europa, wat wil je nog meer?” JeromeXL uit Almere: „Almere is de snelst groeiende stad in

Nederland, met veel jongeren. Twintig of dertig procent geloof ik. Er valt heel veel te winnen.” Meester T. uit Utrecht: „Utrecht is gewoon de mooiste stad van Nederland.”

Het presentatieduo neemt geen genoegen met deze korte motivaties. Wat gaat er bijvoorbeeld héél goed in de Utrechtse cultuursector? Meester T. noemt - uiteraard – de hiphopscène. Die zou heel actief en volwassen zijn. Qua uitgaan komt hij graag in Tivoli en plekken als het SJU-huis, waar *crossovers* tussen muziekdisciplines live worden opgevoerd. Los van hooligans – ‘daar heb ik een hekel aan’ – en gettovorming in bijvoorbeeld Overvecht kan Meester T. weinig negatieve aspecten van Utrecht noemen. “Ik vind het ook mooi dat ik via de hiphop op plaatsen kom, waar ik normaal niet zou rondlopen. Dan hoor ik de verhalen van de jongeren zelf. Dat is goed voor m’n eigen vooroordelen.”

Vervolgens barst een discussie los over het nut van de gesubsidieerde hiphopworkshops en lessen. Vooral in de slechtere stadswijken met veel allochtone jongeren wordt geprobeerd door muziek mensen van de straat te houden en ze te binden aan bijvoorbeeld een buurthuis. Jimmy vindt dat geld voor dit soort projecten veel te makkelijk wordt besteed. “Het idee is dat de gasten iets positiefs leren in zo’n rapworkshop. Maar ondertussen hebben ze het over elkaars kanker moeder.” Als je rapt, ben je tegen de ander, denkt Jimmy. “De ene buurt tegen de andere. Dat Amerikaanse verhaal. En daar gaan we dan geld in steken? Zit je daar met vijf ongemotiveerde kutjochies.” Mc Macro herkent het workshopverhaal wel. “Dat geld gaat eerst door dertig verschillende fondsen en de meeste mensen die beslissingen nemen over het geld hebben geen verstand van jongeren of hiphop.” JeromeXL heeft andere ervaringen, volgens hem gaat het over hoe je je workshop opzet. “Je moet proberen te achterhalen wat er echt leeft bij die jongeren.” Jimmy: “Dat klinkt mooi, maar zo werkt het gewoon niet. Ze hebben schijt aan alles. Rappen betekent voor hen afkraken.”

Volgens JeromeXL raakt Jimmy de snaar: het verschil tussen rappen en hiphop. “Je zegt het goed: ‘rappen’. Mij is geleerd dat hiphop gaat om peace, love, humanity and having fun.”

Wederom dwalen ze af, vindt Feld. Tijd om Ym Roos erbij te halen. Want het burgerinitiatief Almere 2018 is op z’n minst opvallend, denkt Van Gogh en misschien een beetje te hoog gegrepen? ‘Geenzins’, Roos vindt dat ze vecht voor een heel redelijk doel. “Almere heeft last van de wet van de stimulerende achterstand. Er valt hier nog heel veel te winnen, daarom zou het zo goed zijn als Almere het wordt.” Roos kreeg uiteenlopende reacties op het initiatief. De huidige gemeenteraad ziet het op z’n zachtst gezegd niet zo zitten. Maar dat is volgens Roos niet zo’n probleem, want over twee jaar zijn alweer nieuwe verkiezingen. De andere reacties zijn volgens haar wel enthousiast, zoals die van JeromeXL. Van Gogh: “Een onderzoek van de HKU dicht Almere goede kansen toe?” Roos: “Het gaat om je instelling. Je kan zeggen ‘oh god, oh god, wat is het toch erg dat het museum is gesloten’, maar je kan ook zeggen ‘we hebben wel een prachtig theater’, dat is wel gelukt.”

Ook Peter de Haan, Intendant Vrede van Utrecht krijgt nog even het woord. Feld: het Almeerse initiatief is duidelijk een voorbeeld van *bottum-up*, Utrecht van *top-down*? „Het is bedacht van bovenaf, door de provincie Utrecht, maar als het geen goed traject zou zijn zou geen gemeente of instelling het overnemen.” Feld vraagt zich waarom het voor Utrecht zo van

belang is om die Hoofdstad te halen. Utrecht heeft het toch allemaal al? „Culturele Hoofdstad zijn is een duur feestje. Het kost al gauw tientallen miljoenen euro's. Maar het levert vaak nog meer geld op. Utrecht heeft inderdaad een rijk cultureel palet, met een prachtig muziekpaleis dat bijna af is en straks een nieuwe schouwburg in Leidsche Rijn. Alleen het internationale profiel blijft wat achter. Het zou goed zijn voor de stad om dat profiel te verbeteren, ook economisch.” Feld: “Maar in 2013 vierden jullie al een feestje met Vrede van Utrecht. Is dat geen mooi eindpunt?” De Haan: “Nee, ik zie het meer als een opmaat, een tussenstation.”

Voor het gesprek te ambtelijk wordt, grijpt Van Gogh in. Tijd voor de ceremonie van de battle. Twee tegen twee; de winnaars tegen elkaar en die winnaar mag tegen Utrecht. Meester T: “Als thuisstad vind ik dat wel zo eerlijk. Haha.” Er wordt getost en een paar seconden later vliegen de *beats* and slim gevonden *rhymes* door de zaal. Zonder elkaar al te ernstig te beledigen wordt de stad van de ander onderuit gehaald met zinnen als ‘steek jij maar over naar Dover’ (De Kleine Wijze tegen Jimmy). De zaal vindt het fantastisch (Meester T: ‘Het is AAN vanavond in het debatcentrum, wie had dat gedacht!’) en laat door applaus weten wie ze de beste vindt. En jawel, de HKU voorspelde het al, Almere wint.